In de zaak 28-76

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het Finanzgericht Baden-Württemberg in het aldaar aanhangig geding tussen

FIRMA MILAC GMBH GROSS- UND AUSSENHANDEL te Darmstadt

en

HAUPTZOLLAMT FREIBURG,

om een prejudiciële beslissing inzake de uitlegging van een aantal bepalingen van verordeningen van Raad en Commissie betreffende de toepassing van compenserende bedragen en een corrigerend bedrag bij de invoer van ongesuikerde volle-melkpoeder uit Frankrijk in de Bondsrepubliek Duitsland

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: H. Kutscher, President, A. M. Donner en P. Pescatore, Kamerpresidenten, J. Mertens de Wilmars, M. Sørensen, A. J. Mackenzie Stuart en A. O'Keeffe, Rechters,

Advocaat-Generaal: J.-P. Warner
Griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

Ten aanzien van de feiten

Overwegende dat de inhoud van de verwijzingsbeschikking en de schriftelijke opmerkingen gemaakt krachtens artikel 20 van het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de EEG, kunnen worden samengevat als volgt:

I — De feiten en de schriftelijke behandeling

1. De vennootschap „Milac GmbH Groß- und Außenhandel", gevestigd te Darmstadt, heeft tussen 26 juni en 14 augustus 1974 vier partijen ongesuikerde

volle-melkpoeder met een vetgehalte van 9,6 tot 24,5 gewichtspercenten in onmiddellijke verpakkingen van meer dan 2,5 kg uit Frankrijk in de Bondsrepubliek Duitsland ingevoerd.

Het douanekantoor Neuenburg-Rheinbrücke paste op deze waren tariefnummer 04.02 A II b 2 van het gemeenschappelijk douanetarief toe en belastte ze ingevolge verordening 725/74 van de Commissie van 29 maart 1974 tot wijziging van de monetaire compenserende bedragen" (PB 1974, nr. L 89, blz. 1) met monetaire compenserende bedragen naar rato van 25,74 DM per 100 kg, verhoogd met 0,91 DM per 100 kg voor ieder procent vet per 100 kg eigen gewicht.

Na tevergeefs bij het hoofddouanekantoor te Freiburg te hebben gereclameerd kwam de belanghebbende in beroep bij het Finanzgericht Baden-Württemberg, met name betogende dat op de compenserende bedragen welke de Duitse douane had berekend een correctie van 2 rekeneenheden per 100 kg moest worden toegepast, terwijl in verordening 725/74 bovendien te hoge compenserende bedragen waren aangehouden — de prijsontwikkeling op de markt zou het effect van de revaluatie van de DM ongedaan hebben gemaakt —.

2. Het Finanzgericht overwoog dat de oplossing van het geschil van de toepassing van bepaalde gemeenschapsrechtelijke voorschriften afhankelijk was en schorste bij beschikking van 3 december 1975 het geding met bevel dat overeenkomstig artikel 177 van het EEG-Verdrag aan het Hof van Justitie de navolgende vragen zouden worden gesteld:

„1. Moeten op de compenserende bedragen bedoeld in artikel 1 van verordening (EEG) nr. 974/71 juncto artikel 1 van verordening (EEG) nr. 218/74, bijlage I, Deel II, zoals dat is komen te luiden ingevolge verordening (EEG) nr. 725/74, met betrekking tot melkpoeder in de zin van post 04.02 A II b) 2 van het gemeenschappelijk douanetarief ook ten hoogste twee rekeneenheden in mindering worden gebracht wanneer het vetgehalte meer dan drie gewichtspercenten bedraagt en de overige in verordening (EEG) nr. 712/74 gestelde voorwaarden zijn vervuld?

2. Waren de in vraag 1 genoemde compenserende bedragen, bedoeld in verordening (EEG) nr. 725/74, in het tijdvak van 25 juni tot 15 augustus 1974 met het basisvoorschrift in overeenstemming?"

3. De verwijzingsbeschikking is op 15 maart 1976 ter griffie van het Hof binnengekomen.

Krachtens artikel 20 van het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de EEG zijn schriftelijke opmerkingen ingediend door de firma „Milac GmbH Groß- und Außenhandel", ten deze vertegenwoordigd door de advocaat D. Ehle, en door de Commissie van de Europese Gemeenschappen, ten deze vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur P. Gilsdorf.

Op rapport van de Rechter-Rapporteur en de Advocaat-Generaal gehoord, heeft het Hof besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

Het Hof heeft het nochtans dienstig geacht:

— de Raad te verzoeken ter terechtzitting te compareren ten einde desgewenst zijn standpunt te bepalen met betrekking tot vragen welke de rechtsgeldigheid van verordening 633/74 mochten raken;

— de Commissie te verzoeken om vóór 1 augustus 1976 nader schriftelijk te verklaren of het punt dat zij op bladzijde 28, laatste alinea, van haar memorie bespreekt, aldus dient te worden verstaan dat de daling van de marktprijs van wei-poeder ingevolge artikel 2 van verordening 974/71 tot herberekening der voor dat produkt geldende compenserende bedragen had moeten leiden.

II — Schriftelijke opmerkingen gemaakt krachtens artikel 20 van het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de EEG

A — Opmerkingen van de firma „Milac GmbH Groß- und Außenhandel"

De firma „Milac GmbH Groß- und Außenhandel" (hierna te noemen „Milac") meent dat het Hof, naar mag worden aangenomen, de beschikking heeft over het dossier van de Duitse rechter, zodat zij met referte aan haar voor de Duitse rechter genomen memorie van 4 april 1975 naar de daarin uiteengezette feiten en juridische argumenten verwijst. Zij wil haar schriftelijke opmerkingen in de prejudiciële procedure tot de voornaamste kwesties beperken en merkt het navolgende op:

1. De eerste vraag

De Commissie — c.q. de Raad — heeft in casu het beginsel van *gelijke behandeling* geschonden en haar (zijn) macht misbruikt door op melkpoeder met een vetgehalte van meer dan 3 % niet een corrigerend bedrag toe te passen overeenkomende met de 2 rekeneenheden geldende voor melkpoeder met een vetgehalte tot 3 %. Zij baseert deze grief op de volgende overwegingen:

a) Het beginsel van gelijke behandeling is in de Gemeenschap een algemeen rechtsbeginsel. Het neemt naar gelang van de feiten en het toepassingsgebied der betrokken regelingen verschillende vormen aan.

In casu moet het worden toegepast op de gemeenschappelijke ordening der markten in de sector melk en zuivelprodukten die met name op de vaststelling van identieke en uniforme prijzen binnen de gemeenschappelijke markt berust. Daartoe behoeft slechts te worden gewezen op:

— de prijzenregeling vervat in 's Raads verordening 804/68 (PB 1968, nr. L 148, blz. 13) die blijkens de vierde overweging harer considerans onder meer beoogt eenheid te brengen in de maatregelen der interventiebureaus. Zulke maatregelen veronderstellen het bestaan van uniforme interventieprijzen;
— de uitspraken van het Hof van Justitie, met name in de zaken 34-70 (Jurispr. 1970, blz. 1241), 153-73 (Jurispr. 1974, blz. 696), 31-74 en 51-74 (Jurispr. 1975, blz. 61 en blz. 94).

De nationale rechter vraagt zich af of de invoering van verschillende interventieprijzen eigenlijk wel met de gemeenschappelijke ordening der zuivelmarkten verenigbaar is. Deze vraag wordt in de verwijzingsbeschikking evenwel niet met zoveel woorden aan de orde gesteld.

Het gaat er in casu alleen om welke begrenzing in het beginsel van gelijke behandeling besloten ligt voor de wetgevende bevoegdheden van de Gemeenschap, met name wanneer het gaat om de compensatie van verschillende interventieprijzen in het handelsverkeer van de Gemeenschap. Als de interventieprijs binnen de gemeenschappelijke landbouwmarkt en binnen de zuivelmarkt als sacrosanct is te beschouwen, dan kunnen afwijkingen slechts door de beugel wanneer het beginsel van gelijke behandeling wordt geëerbiedigd.

b) Voorts is tot het vaststellen van verschillende interventieprijzen besloten met de bedoeling een toekomstige aanpassing der prijzen in Lid-Staten met een opgewaardeerde munteenheid (Bondsrepubliek Duitsland en Beneluxlanden) te vergemakkelijken. De doelmatigheid of noodzaak van zulk een prijsvaststelling is hier niet aan de orde: het gaat er, integendeel, om of bij de vaststelling van verschillende interventieprijzen voor Frankrijk en de Bondsrepubliek — overeenkomstig het beginsel ener gelijke behandeling — in mededingingsopzicht een strikte neutraliteit in acht is genomen (vgl. o.m. 's Raads verordening 1188/73, zesde overweging van de consi-

derans, PB 1973, nr. L 122, blz. 1) en of die vaststelling is geschied op zodanige wijze dat het handelsverkeer binnen de Gemeenschap niet wordt belemmerd.

Maar de bepalingen welke de Commissie in haar verordeningen 1267/73 en 712/74 heeft vastgesteld, zijn volgens de firma Milac in flagrante strijd met bedoeld beginsel, aangezien daarin een corrigerend bedrag van 2 rekeneenheden per 100 kg is voorzien voor melkpoeder met een vetgehalte tot 3 %, terwijl zo'n correctie voor melkpoeder met meer dan 3 % vetgehalte geheel achterwege is gelaten.

c) Zo'n discriminerende regeling is te merkwaardiger omdat:

— de correctie bestaat in een vermindering van de (monetaire) compenserende bedragen welke bij 's Raads verordening 974/71 zijn vastgesteld. Die bedragen worden voor alle soorten melkpoeder berekend en vastgesteld naargelang van het gehalte aan (magere) melkpoeder en het vetgehalte. Waar de vaststelling en invordering van het compenserend bedrag dus bepaaldelijk op het gehalte aan melkpoeder berust, is niet in te zien waarom hetzelfde niet heeft te gelden voor de vaststelling van het corrigerend bedrag dat beoogt aan discriminatie als gevolg van de vaststelling van verschillende interventieprijzen een einde te maken en met de verwante grenscompensatie wordt verrekend. In haar brief van 4 september 1973 heeft de Commissie zelf toegegeven dat het corrigerend bedrag en het compenserend bedrag ten nauwste met elkander verband houden en de samenhang van beide factoren — in mededingingsopzicht — erkend;

— de Commissie is bij de vaststelling der heffing (vgl. verordening 1443/73, PB 1973, nr. L 144, blz. 44) van het melkpoedergehalte van het produkt uitgegaan. Het is niet in te zien waarom de correctie van 2 rekeneenheden bij een melkpoedergehalte van meer dan 3 % zou moeten komen te vervallen;

— voor veevoeder in de zin van tariefnummer 23.07 van het Gemeenschappelijk Douanetarief heeft de Commissie in haar verordeningen 1267/73 en 712/74 zeer nauwkeurig onderscheiden naargelang van het gehalte aan magere-melkpoeder. Het corrigerend bedrag is naar het gehalte aan magere-melkpoeder gestaffeld. De Commissie zegt in haar verordeningen niet uitdrukkelijk wat zij onder magere-melkpoeder verstaat. Deze legislatieve techniek leidt tot tweeërlei resultaat:

— het achterwege laten van een correctie voor melkpoeder met een vetgehalte van meer dan 3 % brengt dit produkt, wat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt betreft, in het nadeel en verdrijft het van de Duitse markt;

— maar bij veevoeder ten behoeve van de Duitse landbouw wordt met het corrigerend bedrag zo minutieus rekening gehouden dat deze produkten zonder enige mededingingsbeperking te ondervinden in Duitsland aan de markt kunnen komen.

Men mag zich dan ook afvragen of de Commissie binnen de gemeenschappelijke markt niet een discriminerend beleid volgt dat de mededinging zodanig kan scheeftrekken dat het beginsel van een enkele markt — met identieke mededingingsvoorwaarden en een vrij verkeer van goederen — geweld wordt aangedaan.

d) Dat de mededinging door bedoelde wetgeving wordt ontwricht, is niet alleen maar theorie. De hierbedoelde distorsie kan worden bewezen met behulp van gegevens betreffende de Frans-Duitse handel in melkpoeder, verstrekt door het „Statistische Bundesamt" te Wiesbaden (opmerkingen, blz. 9-10).

e) De Commissie kan ook niet aanvoeren dat er met gestaffelde corrigerende bedragen voor melkpoeder met een vetgehalte van meer dan 3 % niet kon worden gewerkt:

— tot zodanige staffeling is bij veevoeder wel overgegaan;
— het is alleen maar een kwestie van rekenen;
— de Duitse douane is in de periode na de invoering van het stelsel van corrigerende bedragen bij de invordering van het monetair compenserend bedrag voor volle-melkpoeder tot soortgelijke correcties overgegaan;
— in zijn arrest 95-75 heeft het Hof van Justitie de Commissie verplicht geacht om bij berekening van de heffing voor het handelsverkeer met derde landen de heffingsbedragen vast te stellen — en te innen — naar rato van de in het produkt verwerkte hoeveelheden graan.

f) Ten slotte kan de Commissie zich niet aan de term „magere-melkpoeder" vastklampen — ten betoge dat er om doelmatigheidsredenen alleen voor die soort melkpoeder een corrigerend bedrag zou zijn vastgesteld —. Dat betoog moet afstuiten op de navolgende overwegingen:
— het is de materiële gelijkheid op mededingingsniveau welke in het stelsel van compenserende en corrigerende bedragen op de voorgrond staat, niet de formele term „magere-melkpoeder";
— het gemeenschappelijk douanetarief kent de term „magere-melkpoeder" niet en spreekt van „melk in poeder" en „vetgehalte";
— onder „magere-melkpoeder" verstaat de handel in de regel melkpoeder met een vetgehalte van ten hoogste 1,5 gewichtspercenten. In de bijlage van verordeningen 1267/73 en 712/74 spreekt de Commissie echter niet van „magere-melkpoeder" en beperkt hij het toepassingsgebied van de corrigerende bedragen ook niet tot melk in poeder met een vetgehalte van ten hoogste 1,5 gewichtspercenten. De grens wordt willekeurig op 3 gewichtspercenten bepaald;
— het gehalte aan melkpoeder — en niet aan „magere-melkpoeder" — is voor de vaststelling der heffing bij de berekening van de compenserende bedragen doorslaggevend.

2. De tweede vraag

a) Het gaat in deze vraag met name om de fractie waarmede de monetaire compensatie ten aanzien van melkpoeder met een vetgehalte van meer dan 3 gewichtspercenten niet is gecorrigeerd. De Commissie kan bij de heffing en de correctie van de monetaire compensatie slechts één criterium aanleggen:
— ofwel het monetair compenserend bedrag voor volle melk, dat uit het effect van de monetaire maatregelen op magere-melkpoeder kan worden afgeleid, was tot het destijds geldend niveau gerechtvaardigd; maar dan had het ook met 2 rekeneenheden, c.q. met een op het aandeel aan melkpoeder afgestemde fractie, moeten worden gecorrigeerd;
— dan wel de vaststelling van verschillende interventieprijzen voor magere-melkpoeder in Frankrijk en in de Bondsrepubliek Duitsland heeft de handel in melkpoeder van meer dan 3 gewichtspercenten niet beïnvloed; maar dan moet het monetaire compenserende bedrag voor volle-melkpoeder vervallen of aanzienlijk worden verlaagd.

In haar brief van 4 september 1973 volgt de Commissie trouwens met betrekking tot produkten in de zin van tariefnummer 04.02 A II a van het gemeenschappelijk douanetarief dezelfde gedachtengang.

b) Het Hof heeft in zijn arrest 55-75 de Commissie ten deze zo veel ruimte gelaten dat de berekening en vaststelling van de monetaire compenserende bedragen voor de afzonderlijke produkten praktisch gesproken aan rechterlijke controle is onttrokken. Men kan zich afvragen of een zo ruime discretionaire bevoegdheid van de Commissie wel met het constitutionele rechtsbeschermingsbeginsel verenigbaar is. Zonder de noodzaak van het stelsel van monetaire compenserende

bedragen uit het oog te verliezen moet niettemin worden vastgesteld:
— dat de door de Bondsrepubliek Duitsland geheven monetaire compenserende bedragen van de aanvang af te hoog zijn geweest;
— dat er allang een verlaging van de monetaire compenserende bedragen had moeten geschieden.

Blijkens tal van uitlatingen van de Raad van deskundigen en van het voor de landbouw bevoegde lid der Commissie bestaat hieromtrent geen feitelijk verschil van mening. Wanneer de Commissie de monetaire compensatie nochtans in volle omvang verdedigt doet zij dat haars ondanks. Alleen een verlaging van de monetaire compenserende bedragen tot het werkelijke effect van compenserende maatregelen kan de handel tegen concurrentievervalsing beschermen. Dit geldt in het bijzonder voor de handel binnen de Gemeenschap.

B — Opmerkingen van de Commissie van de Europese Gemeenschappen

De *Commissie* begint met een overzicht van de ten deze geldende rechtsvoorschriften. Zij wijst met name op het volgende:

a) In zijn verordening 1188/73 „tot vaststelling van de richtprijs voor melk en voor de interventieprijzen voor boter, magere-melkpoeder, Grana Padano en Parmigiano Reggianokaas" voor het melkjaar 1973-1974 (PB 1973, nr. L 122, blz. 1) heeft de Raad op grond van de overweging dat de bijzondere situatie in bepaalde Lid-Staten het „thans" niet mogelijk maakte een uniforme interventieprijs toe te passen voor magere-melkpoeder — zodat het noodzakelijk was op deze prijs een correctie aan te brengen — een „corrigerend bedrag" ingevoerd;

In artikel 2, lid 1 en 2 dier verordening wordt het volgende bepaald:
„1. ... de prijs waartegen de interventiebureaus van België, Duitsland, Luxemburg en Nederland magere-melkpoeder aankopen [is] gelijk aan de interventieprijs verminderd met een corrigerend bedrag van 2 rekeneenheden per 100 kg.
2. Het in lid 1 bedoelde corrigerende bedrag wordt voor het betrokken produkt toegepast in het handelsverkeer van elk van de in lid 1 bedoelde Lid-Staten met de andere Lid-Staten en derde landen, waarbij de Staten van de Benelux als één Lid-Staat worden beschouwd. Hiertoe worden de in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid bij invoer geheven en bij uitvoer toegekende bedragen verminderd met een corrigerend bedrag.

Verordening 1188/73 is op 14 mei 1973 in werking getreden. Haar uitvoering is geregeld in verordening 1267/73 van de Commissie (PB 1973, nr. L 130, blz. 22), die tot 31 maart 1975 van kracht bleef.

Voor het zuivelseizoen 1974-1975 zijn de prijzen van melkprodukten vastgesteld in 's Raads verordening 663/74 (PB 1974, nr. L 85, blz. 52) in welks artikel 3 de bepalingen van artikel 2 van verordening 1188/73 betreffende het corrigerend bedrag zijn overgenomen. De uitvoering van verordening 663/74 is door de Commissie geregeld in haar verordening 712/74 (PB 1974, nr. L 88, blz. 14).

Ter gelegenheid van de wijziging der landbouwprijzen welke in oktober 1974 heeft plaatsgevonden, is artikel 3 van verordening 663/74 ingetrokken — bij artikel 3 van 's Raads verordening 2469/74 (PB 1974, nr. L 268, blz. 1) —. Vervolgens is verordening 712/74 ingetrokken — bij verordening 2522/74 van de Commissie — (PB 1974, nr. L 271, blz. 1).

De regeling geldende in het voor de verwijzende rechter relevante tijdvak ligt dus in voormelde verordeningen *663/74* en *712/74* besloten.

b) *De monetaire compenserende bedragen.* Deze bedragen zijn ingevoerd bij

's Raads verordening 974/71 „betreffende bepaalde conjunctuurpolitieke maatregelen welke naar aanleiding van de tijdelijke verruiming van de fluctuatiemarges van de valuta's van sommige Lid-Staten dienen te worden genomen in de landbouwsector" (PB 1971, nr. L 106, blz. 1). Voor de ten deze relevante periode zijn die bedragen vastgesteld bij verordening 218/74 van de Commissie (PB 1974, nr. L 24, blz. 1), namelijk in haar bijlage I, met de navolgende wijzigingen:

— voor het tijdvak van 1 april 1974 tot 1 juli 1974 zijn de monetaire compenserende bedragen van verordening 218/74 vastgelegd in de bijlage van verordening 725/74 van de Commissie (PB 1974, nr. L 89, blz. 1);
— voor het tijdvak van 1 juli 1974 tot 1 augustus 1974 is dit geschied in de bijlage van verordening 1692/74 van de Commissie (PB 1974, nr. L 177, blz. 1);
— voor de tijd na 1 augustus 1974 is de regeling te vinden in de bijlage van verordening 2038/74 van de Commissie (PB 1974, nr. L 211, blz. 1).

Omdat de bij invoer in de Bondsrepubliek Duitsland te heffen monetaire compenserende bedragen voor de litigieuze produkten in alle hierbedoelde tijdvakken op eenzelfde niveau zijn blijven liggen, leidt de omstandigheid dat de verwijzende rechter in zijn vragen alleen verordening *725/74* en niet de latere verordeningen tot wijziging van de bijlage van verordening 218/74 ter sprake brengt, rechtens niet tot gevolgen.

Na de feiten aldus te hebben toegelicht gaat de Commissie over tot bespreking van de vragen van de Duitse rechter.

Met betrekking tot de *kwalificatie* van de vragen merkt zij op dat uit de bewoordingen van de eerste vraag niet geheel duidelijk wordt of zij de uitlegging dan wel de geldigheid van bepaalde voorschriften van het gemeenschapsrecht betreft. Gezien de overwegingen der verwijzingsbeschikking en de problemen welke de firma „Milac" aan het Hof wil zien voorgelegd, ware zij in die zin te verstaan dat het er vooral om gaat of:

„het gemeenschapsrecht medebrengt dat het corrigerend bedrag ook op het hierbedoelde produkt (volle-melkpoeder) moet worden toegepast,

1. hetzij omdat 's Raads basisverordening 663/74
   a) tot zulk een uitlegging van het gemeenschapsrecht dwingt en verordening 712/74 van de Commissie een inbreuk op die bepaling behelst;
   b) zulk een uitlegging in ieder geval mogelijk maakt en de Commissie in haar verordening van die mogelijkheid geen gebruik heeft gemaakt, waardoor rechtsvoorschriften van hogere orde zouden zijn geschonden;
2. hetzij omdat, bijaldien vraag 1 in ontkennende zin zou moeten worden beantwoord, 's Raads verordening, zulk een uitlegging verbiedende, zelf met een rechtsvoorschrift van hogere orde in strijd zou zijn."

De eerste vraag zou dus van complexe aard zijn, immers een probleem aan de orde stellen dat zowel de *uitlegging* als de *geldigheid* van het gemeenschapsrecht betreft.

De tweede vraag is uitsluitend een vraag betreffende de rechts*geldigheid* van verordening 712/74, althans de vraag of die verordening als geldig is te beschouwen wanneer men haar, met betrekking tot het tijdstip van de beoogde importtransactie, aan basisverordening 974/71 toetst. Op de formulering van deze vraag is niets af te dingen.

Ten principale merkt de Commissie het navolgende op:

I — De eerste vraag

1. Om de hiervoor uiteengezette redenen dient eerst een „sub-vraag" te worden beantwoord, welke enerzijds de *uitlegging* van 's Raads verordening *663/74*

(artikel 3) betreft, anderzijds de geldigheid van verordening *712/74* van de Commissie.

a) Bij de *uitlegging* van artikel 3, lid 2, van verordening 663/74 dient vooral op twee aspecten te worden gelet:

— in de eerste plaats volgt uit de bewoordingen van lid 1 en lid 2 van dit artikel dat het in lid 2 bedoelde produkt slechts het produkt kan zijn waarop lid 1 betrekking heeft, dat wil zeggen „magere-melkpoeder", waarvoor de interventieprijs in artikel 2 op 79 r.e./100 kg wordt gepaald en in welk produkt volgens bijlage I van verordening 1108/68 van de Commissie (PB 1968, nr. L 184, blz. 34) een vetgehalte van ten hoogste 1,5 % mag voorkomen;

— anderzijds dient te rade te worden gegaan met de *wordingsgeschiedenis* van artikel 2 van verordening 1188/73, dat in artikel 3 van verordening 663/74 voor het zuivelseizoen 1974-1975 ongewijzigd is overgenomen. De oorspronkelijke voorstellen van de Commissie gingen veeleer in de richting van een algemene, ruimere regeling, die erop gericht was de landbouwprijzen dichter bij elkaar te brengen en de monetaire compensaties te doen vervallen.
De Raad wilde daarvan niet weten en voor de sectoren melk en rundvlees — waar betrekkelijk sterke prijsstijgingen werden verwacht — heeft men het toen gezocht in beperktere aanpassingen in de vorm van prijsverlagingen voor landen met een opgewaardeerde munteenheid — dat wil zeggen door de litigieuze „corrigerende bedragen" —.
Zo heeft de Raad op zijn zitting van 30 april 1973 in overleg met de Commissie twee artikelen voorgesteld waarbij in het handelsverkeer van de in artikel 2 van verordening 1188/73 bedoelde Staten de toepassing van „corrigerende bedragen" in de zin dier bepalingen voor magere-melkpoeder en rundvlees werd voorzien. Ook zouden er corrigerende bedragen worden toegepast op produkten waarvan de prijzen door het corrigerend bedrag voor magere-melkpoeder of rundvlees kon worden beïnvloed. Volgens de considerans van het ontwerp betreffende magere-melkpoeder had het corrigerend bedrag dus ook kunnen of moeten gelden voor het handelsverkeer in bepaalde andere produkten, waartoe ongetwijfeld ook volle-melkpoeder had moeten worden gerekend. De Raad heeft die voorstellen evenwel niet aanvaard. In voormeld artikel 2 heeft het de sector rundvlees van het stelsel der corrigerende bedragen uitgesloten en in de melksector heeft de Raad het stelsel willens en wetens tot magere-melkpoeder beperkt.

Een en ander leidt tot de slotsom dat artikel 3 van 's Raads verordening 663/74 de Commissie niet het recht geeft een corrigerend bedrag voor andere produkten dan magere-melkpoeder, bij voorbeeld voor volle-melkpoeder, vast te stellen.

Tot staving van een andersluidende uitlegging kan men zich niet op de doelstellingen van dit artikel beroepen. Door het corrigerend bedrag alleen voor de hierbedoelde produkten te doen gelden handelt men veeleer in overeenstemming met de wens der Commissie de consequenties van de beperkte maatregel — die erop gericht was de prijzen nader bij elkaar te brengen — tot het strikt nodige te beperken.

b) Wat de *geldigheid* van de uitvoeringsverordening 712/74 betreft — de bepalingen van verordening 1267/73 worden er met slechts gedeeltelijke wijziging van de lijst van produkten welke er als bijlage aan toegevoegd is, in overgenomen — zij in de eerste plaats gewezen op het feit dat het corrigerend bedrag niet als een verlaging van het compenserend bedrag is te beschouwen. Het gaat hier om twee onderling onafhankelijke mechanismen, rechtens gebaseerd op niet gelijkluidende, zij het analoge, doelstellingen. De corrigerende bedragen

moeten het verschil tussen de in rekeneenheden uitgedrukte nominale prijzen van magere-melkpoeder compenseren; de monetaire compenserende bedragen moeten de distorsies van de werkelijke prijzenstructuur — als gevolg van monetaire maatregelen — goedmaken. Dat men door het ene bedrag van het andere af te trekken beide stelsels met elkander in verband gebracht heeft, berustte op praktische redenen: men heeft willen voorkomen dat heffing en restitutie in het ene geval onafhankelijk van het andere plaatsvonden; rechtens is de vermindering van de compenserende bedragen zoals die in de uitvoeringsverordeningen door de Commissie wordt voorgeschreven, niet als een wijziging van de berekening dier bedragen, doch alleen maar als de praktische uitkomst van een aftreksom te beschouwen.

Weliswaar heeft de Commissie in bedoelde verordeningen de heffing van een corrigerend bedrag uitgebreid tot bepaalde produkten (vgl. de bijlage der verordening) die niet als „magere-melkpoeder" in de zin van de interventievoorschriften (vetgehalte van niet meer dan 1,5 %) zijn te beschouwen, maar zij is daarmede haar boekje niet te buiten gegaan.

Immers, „melk in poeder ... met een vetgehalte van niet meer dan 3 gewichtspercenten" is een produkt dat in het handelsverkeer en voor de veredelingsindustrie dezelfde kenmerken vertoont als melkpoeder met een vetgehalte van ten hoogste 1,5 %. Het vetgehalte van zulk een produkt is nog zo gering dat het zowel in economisch opzicht als voor de prijsvorming geen enkele rol speelt. Om iedere mogelijkheid tot wetsontduiking te voorkomen heeft de Commissie zich genoodzaakt gezien het corrigerende bedrag ook op genoemd vetarm produkt toe te passen. Aldus doende is zij gebleven binnen de grenzen der discretionaire bevoegdheden waarover zij ten deze, technisch gezien, beschikt. Zij had voor het vetgehalte een andere grens kunnen aanhouden, maar heeft, rekening houdend met de handelsgebruiken, de grens op 3 % gesteld. Maar melkpoeder als het litigieuze, met een vetgehalte van 9,6 tot 24,5 gewichtspercenten is duidelijk een ander produkt dat, vergeleken met magere-melkpoeder, ook in prijsopzicht als een „aliud" is te beschouwen. Hetzelfde geldt mutatis mutandis voor de *bereidingen* bedoeld in de bijlage van de verordeningen 1267/73 en 712/74. Zij betreffen produkten met tenminste 50 gewichtspercenten „magere-melkpoeder" in de zin van tariefnummer 04.02 A II B 1 (dat wil zeggen met een vetgehalte van ten hoogste 1,5 gewichtspercenten). Omdat deze melk, anders dan volle-melk, goeddeels voor voederdoeleinden wordt gebruikt en de betrokken produkten heel eenvoudig door menging met melkpoeder kunnen worden vervaardigd, kunnen beide soorten melkpoeder elkander zonder meer beconcurreren. Zou men deze produkten buiten de regeling hebben gelaten, dan had het ook hier tot ernstige verkeersverleggingen kunnen komen — waardoor de verwezenlijking van het met 's Raads verordening beoogde doel een dubieuze zaak zou zijn geworden —.

Voorts houdt de omstandigheid dat de Raad ter gelegenheid van de wijziging van verordening 663/74 geen aanmerking heeft gemaakt op de regeling welke door de Commissie tot op dat ogenblik was toegepast, een bevestiging in van de stelling dat de Commissie binnen het kader van haar discretionaire bevoegdheden is gebleven. Mocht het Hof van Justitie evenwel menen dat de Commissie door de regeling inzake het corrigerend bedrag ook op genoemde produkten toe te passen de grenzen van die discretionaire bevoegdheden heeft overschreden, dan neemt zulks niet weg dat 's Raads verordening geen mogelijkheid bood ook volle-melkpoeder onder de regeling te brengen.

2. Wat betreft de tweede „sub-vraag" — inzake de *geldigheid* van 's Raads verordening 663/74, voorzover daarin de toepassing van het corrigerend bedrag wordt uitgesloten, dient men zich af te vragen

of deze bepaling harerzijds indruist tegen gemeenschapsrecht van hogere orde — en wel met name tegen het discriminatieverbod —.

a) De verwijzende rechter heeft in twijfel getrokken of een verschillende interventieprijs voor magere-melkpoeder in Duitsland wel met de doelstelling van de ordening van de melkmarkt in overeenstemming is. In verband hiermede heeft hij zich ook afgevraagd of er wel een „juridische grondslag voor de verschillende behandeling" kan worden gevonden. Dat de verwijzende rechter in deze beide opzichten twijfel koestert, moet echter aan een principiële misvatting betreffende de draagwijdte van de gestaffelde interventieprijzen worden toegeschreven. Als gevolg van de monetaire gebeurtenissen, en wel vooral door de individuele „floating" van een aantal nationale valuta's is de uniformiteit van de in rekeneenheden uitgedrukte interventieprijs in de Gemeenschap sinds mei 1971 verbroken en een zuiver formeel dan wel fictief karakter gaan dragen. De opwaardering van de DM ten tijde van de litigieuze importen heeft tot een overeenkomstige verhoging van de in nationale valuta uitgedrukte communautaire landbouwprijzen — en met name ook van de interventieprijs voor magere-melkpoeder — geleid. Het in mindering brengen van een corrigerend bedrag van 2 rekeneenheden betekent daarentegen een verlaging van de interventieprijs in Duitsland en dus een toenadering tussen de werkelijke interventieprijs in die Lid-Staat (en in de Beneluxstaten) en de werkelijke prijs in de andere Lid-Staten.

Maar juist daarom ging het in verordening 663/74 (en verordening 1188/73), waarin men via een corrigerend bedrag de eenheid van de landbouwmarkt heeft willen herstellen. Wie deze doelstelling en functie voor ogen houdt, kan dan ook niet spreken van afwijking van de in artikel 40, lid 3, sub 3, van het Verdrag omschreven regel dat het gemeenschappelijk prijsbeleid „op gemeenschappelijke criteria en op eenvormige berekeningswijzen berusten" moet.

Ook voor het feit dat de Raad deze werkelijke prijsnivellering in 1973 tot magere-melkpoeder heeft beperkt, kan gemakkelijk een verklaring worden gevonden. De Raad heeft voor het melkjaar 1973-1974 besloten dat de verhoging van de richtprijs voor melk uitsluitend in de prijzen voor het eiwit-aandeel, hetgeen uiteindelijk wil zeggen: bij magere-melkpoeder, doch niet bij boter tot uitdrukking zou moeten komen. De meer dan evenredige stijging van de interventieprijs voor magere-melkpoeder welke hiervan een gevolg is geweest, heeft het de „revaluatielanden" en vooral de Bondsrepubliek Duitsland, gemakkelijker gemaakt een specifieke prijsverlaging juist voor dit produkt op de koop toe te nemen. Eenzelfde oplossing heeft men ook in het melkjaar 1974-1975 gevonden. In het melkjaar 1975-1976 heeft men echter van deze prijsnivelleringsmaatregel voor één bepaalde sector kunnen afzien. De Raad heeft besloten ook voor de revaluatielanden bijzondere omrekeningskoersen in te voeren, hetgeen voor de Bondsrepubliek Duitsland tot een revaluatie van de „groene DM" en daarmede tot een algemene daling van het niveau van de landbouwprijs — heeft geleid. Dit leidde tevens tot een evenredige vermindering van de monetaire compenserende bedragen, zodat kan worden gezegd dat het corrigerend bedrag voor magere-melkpoeder vanaf het melkjaar 1975-1976 in de algemene prijsnivellering is opgegaan. Men moge betreuren dat de Raad niet eerder tot een algemene prijsnivellering heeft besloten — in plaats van voorlopig een beperkte maatregel te treffen —, men kan de Raad niet verwijten dat hij het kader van zijn legislatieve bevoegdheden te buiten is gegaan.

b) Ook de differentiatie van het corrigerend bedrag in het handelsverkeer levert om meer dan een reden geen schending van het in het Verdrag omschreven discriminatieverbod op:

— In de eerste plaats houdt volgens 's Hofs jurisprudentie een ongelijke be-

handeling alleen schending van het discriminatieverbod in wanneer er sprake is van willekeur. Bovendien heeft het Hof geen discriminatie aanwezig geacht wanneer het handelende orgaan zich kennelijk heeft laten leiden door overwegingen die niet evident onjuist waren.

— In de tweede plaats mag op grond van een ongelijke behandeling van twee verschillende produkten op zichzelf nooit van discriminatie worden gesproken, ook niet wanneer zulk een ongelijke behandeling niet strikt nodig mocht zijn geweest. In casu had allereerst moeten worden aangetoond dat het ingevoerde volle-melkpoeder als gevolg van de prijsverlaging voor magere-melkpoeder in de revaluatielanden een ongunstige positie is gaan innemen. Men zou, anders gezegd, van een echte, niet alleen maar uiterlijke, ongelijke behandeling alleen kunnen spreken wanneer de verlaagde prijs van het magere-melkpoeder in die van de volle-melkpoeder zou doorwerken. Daarvan is in casu geen sprake: de prijsverlaging van magere-melkpoeder heeft de mededingingspositie van de in revaluatielanden geïmporteerde volle-melkpoeder niet merkbaar beïnvloed (bewijsaanbod: horen van een met name genoemde deskundige).

— In de derde plaats werden de beide betrokken produkten in hoofdzaak op verschillende markten verhandeld. Magere-melkpoeder wordt in de Gemeenschap goeddeels als veevoeder gebruikt (volle-melkpoeder nimmer) en bovendien in betrekkelijk geringe hoeveelheden ter vervaardiging van soepen of levensmiddelen voor dieetpatiënten. Een groot deel van de magere-melkpoeder wordt voorts naar de markt van derde landen geëxporteerd; de Gemeenschap is op de wereldmarkt de grootste exporteur van dit produkt. Deze export vindt in hoofdzaak in grote dozen (e.d.) plaats. Volle-melkpoeder wordt daarentegen in de eerste plaats ter vervaardiging van hoogwaardige voedings- en genotmiddelen gebruikt, waarvoor men vet- en eiwitbestanddelen nodig heeft. Met het oog op dit specifieke gebruiksdoel wordt het produkt veelal in kleine dozen (e.d.) aan de consument geleverd.

— In de vierde plaats wordt de prijsvorming bij volle-melkpoeder door andere factoren beïnvloed dan die van de „basiselementen" magere-melk en vet. Om met de bestemming verband houdende redenen wordt volle-melkpoeder slechts vervaardigd wanneer daaraan behoefte bestaat — en op bestelling —, terwijl magere-melkpoeder bij de vervaardiging van boter als het ware vanzelf wordt geproduceerd en permanent kan worden afgezet. Magere-melkpoeder leent zich beter dan volle-melkpoeder voor langdurige opslag en voor de vervaardiging ervan behoeft men niet de beschikking te hebben over de dure technische installaties waarop men voor de vervaardiging van volle-melkpoeder is aangewezen. Ten slotte wordt, anders dan bij volle-melkpoeder het geval is, de marktprijs van magere-melkpoeder door de interventieprijs niet slechts beïnvloed, doch bepaald (opslag van boter).

— Het is weliswaar niet uitgesloten te achten dat bij een te groot verschil in de waardering van het niet-vethoudend bestanddeel van volle-melkpoeder respectievelijk magere-melkpoeder dit laatste produkt in de plaats van eerstgenoemd produkt bij de vervaardiging van bepaalde veredelingsprodukten kan worden gebruikt. Maar rentabiliteitsoverwegingen stellen hieraan paal en perk: het gebruiken van magere-melkpoeder in plaats van volle-melkpoeder zou met een wijziging van de produktiemethoden en -gewoonten gepaard moeten gaan. Een verlaging van de interventieprijs bij magere-melkpoeder met 2 r.e./100 kg (ongeveer 2 %) kon bezwaarlijk — en in ieder geval niet in doorslaggevende mate — een dergelijk substitutieproces op gang brengen.

— Overigens levert een analytisch onderzoek naar de prijzen op de wereldmarkt een bevestiging op van de stelling dat de „melk-waarde" van volle-melk-

poeder hoger wordt aangeslagen dan die van boter en magere-melkpoeder (bijlage IV bij de memorie). Dat wil zeggen dat voor de prijsvorming van volle-melkpoeder eigen wetten gelden en dat die prijs niet alleen maar als een functie van de prijs der componenten „magere-melk plus vet" is te beschouwen.

— De ontwikkeling van de importen van volle-melkpoeder uit Frankrijk naar Duitsland bewijst niet het tegendeel. Zou de prijs voor volle-melkpoeder in Duitsland wezenlijk door de verlaagde prijs voor magere-melkpoeder zijn beïnvloed, dan zouden de cijfers voor de jaren 1973 en 1974 (bijlage V bij de memorie) geen achteruitgang van de produktie (en van de importen), doch een uitbreiding der produktie te zien moeten geven, en wel zulks vooral wegens de grotere uitvoermogelijkheden van het Duitse produkt.

— De slotsom luidt dat de verschillende behandeling van de beide litigieuze produkten — wat de toepassing van het corrigerend bedrag betreft — zakelijk gerechtvaardigd is geweest. Het is ook uitgesloten te achten dat de Raad door vaststelling van artikel 3, lid 2, van verordening 663/74 zijn discretionaire bevoegdheden heeft misbruikt dan wel zich bij de beoordeling van de marktsituatie kennelijk heeft vergist. Waar ook niet van andere inbreuken op gemeenschapsrecht van hogere orde is gebleken, mag het voorschrift niet onrechtsgeldig worden geacht.

II — De tweede vraag

a) De verwijzende rechter meent dat er sprake zou kunnen zijn van schending van het in 's Raads verordening 974/71 neergelegde beginsel dat de „compenserende bedragen niet hoger dienen te zijn dan strikt noodzakelijk is om de invloed te compenseren van de monetaire maatregelen op de prijzen van de basisprodukten waarvoor is voorzien in interventiemaatregelen..." (laatste overweging van de considerans).

Er is in zoverre echter geen sprake van schending van een voorschrift van positief recht, doch van onverenigbaarheid met een overweging uit de considerans van genoemde verordening.

Volgens de verwijzingsbeschikking zou de schending van genoemd beginsel daarin zijn gelegen dat de monetaire compensatie te protectionistisch zou zijn uitgevallen. De verwijzende rechter wijst in dit verband op een door Milac aangehaald rapport van de „Sachverständigenrat" van het Duitse „Bundesministerium für Wirtschaft", volgens hetwelk er tegenover Frankrijk van een protectiepercentage van 19,5 % zou kunnen worden gesproken.

— Men ziet al aanstonds dat hier een algemene kritiek wordt uitgesproken welke de totale doorwerking in Duitsland van het stelsel van monetaire compensatie betreft en niet tot volle-melkpoeder beperkt blijft. De kritiek is dan ook uiteindelijk bestemd voor de Raad die overeenkomstig verordening 974/71 het algemeen niveau van de compenserende bedragen heeft vastgesteld, ofschoon in de prejudiciële vragen de geldigheid van door de Raad vastgestelde bepalingen niet in twijfel wordt getrokken. De Commissie heeft aan verordening 974/71 in het verleden niet de bevoegdheid ontleend het algemeen niveau van de monetaire compenserende bedragen te corrigeren — zoals zij voor Duitsland volgens artikel 2, lid 1, letter a (in de redactie van 's Raads verordening 1112/73, *PB 1973, nr. L 114, blz.4)* worden berekend —, maar is daartoe ook thans niet bevoegd. Voor zulk een correctie is een rechtshandeling van de Raad krachtens artikel 43 van het Verdrag, en wel met name wijziging van de voor het gemeenschappelijk landbouwbeleid aangehouden omrekeningskoers, nodig.

— Evenmin is de Commissie bevoegd wijziging te brengen in het niveau van de compenserende bedragen, zoals die krachtens verordening 974/71 *voor bepaalde produkten* worden berekend. Het

zou anders zijn wanneer de Commissie zich, gezien artikel 1, lid 3, van verordening 974/71 (in de redactie van 's Raads verordening 2746/72, PB 1972, nr. L 291, blz. 148), onder bepaalde voorwaarden van toepassing van compenserende bedragen zou onthouden, namelijk wanneer de genomen monetaire maatregelen niet tot verstoring van het handelsverkeer kunnen leiden. Maar een weigering gevaar voor zodanige verstoring aanwezig te achten kan alleen maar berusten op overwegingen van algemeen economisch beleid en moet haar rechtvaardiging vinden in de concrete marktpositie van de betrokken produkten dan wel in het handelsverkeer. Een algemene opmerking dat het stelsel van monetaire compensatie te protectionistisch is uitgevallen, is nietszeggend.

Het lijkt voorts hoogst twijfelachtig of de Commissie met toepassing van artikel 1, lid 2, van verordening 974/71, bij voorbeeld met het oog op een „gedeeltelijke verstoring" van het handelsverkeer, lagere compenserende bedragen mag vaststellen. Want in de eerste plaats kan een meetbare relatie tussen zulk een gedeeltelijke verstoring en een daaraan evenredige verlaging van het monetaire compenserende bedrag hoogstens in bijzondere uitzonderingsgevallen — die zich hier stellig niet voordoen — worden vastgesteld.

Anderzijds mag men er, gezien de duidelijke bewoordingen van artikel 2 en artikel 3 der verordening — waarin geen uitzondering is voorzien — van uitgaan dat deze voorschriften steeds onverkort van toepassing zijn wanneer zich verstoringen in de zin van artikel 1, lid 3, voordoen.

Daaraan doet niet af de door Milac in het geding voor de Duitse rechter gesignaleerde omstandigheid dat de Commissie in haar verordening 539/75 (PB 1975, nr. L 57, blz. 2) de grenscompensatie voor wei in poeder aanzienlijk heeft verlaagd. Toen de marktprijs van dit produkt in het begin van het jaar 1975 sterk daalde, kon ter vaststelling van het compenserend bedrag de oude referentiefactor niet meer worden gebruikt. Zulke aanpassingen van de waarden waarmede ter berekening van de monetaire compenserende bedragen wordt gewerkt, worden ook ten aanzien van andere produkten toegepast en door artikel 2 van verordening 972/71 gedekt.

b) De nationale rechter stelt voorts, zij het niet met zoveel woorden, de vraag of de Commissie niet juist wegens de toepassing van het corrigerend bedrag voor magere-melkpoeder het eigenlijke monetaire compenserende bedrag voor vollemelkpoeder naar evenredigheid had moeten verlagen.

In werkelijkheid was de Commissie daartoe niet bevoegd, aangezien de Raad door de bijzondere voorschriften van verordeningen 1188/73 en 663/74 al zulke oplossingen had uitgesloten. De rechtstoestand zou een andere zijn geweest wanneer de Raad in zijn verordeningen alleen maar tot verlaging van de interventieprijs zou hebben besloten en voorts zou hebben bepaald dat deze verlaging bij de vaststelling van de monetaire compenserende bedragen in aanmerking moest worden genomen. Dit is echter niet geschied. Integendeel, de Raad heeft een geheel zelfstandig, eveneens op artikel 43 van het Verdrag berustend, mechanisme geschapen, naast en onafhankelijk van de regeling voor de monetaire compensatie. De Raad heeft het corrigerend bedrag willens en wetens tot de handel in magere-melkpoeder beperkt. De Commissie zou die bepalingen hebben geschonden indien zij bij de toepassing van verordening 974/71 het correctiebedrag in de handel in vollemelkpoeder toch weer in aanmerking zou hebben genomen. Bovendien gingen verordeningen 1188/73 en 663/74 als leges posteriores et speciales voor bij de desbetreffende voorschriften van verordening 974/71.

Op grond van een en ander stelt de Commissie voor de vragen van het Finanzgericht als volgt te beantwoorden:

„1. Artikel 3, lid 1, van verordening 663/74 is in die zin te verstaan dat het in dit voorschrift voorziene corrigerend bedrag in het handelsverkeer noch geheel noch ten dele kan worden toegepast op melkpoeder in de zin van tariefnummer 04.02 A II b 2 van het GDT met een vetgehalte van meer dan 3 gewichtspercenten.
Bij onderzoek naar de gestelde vraag is overigens niet gebleken van feiten of omstandigheden die aan de rechtsgeldigheid van genoemd voorschrift afbreuk zouden kunnen doen.

2. Bij onderzoek naar de gestelde vraag is niet gebleken van feiten en omstandigheden welke afbreuk zouden kunnen doen aan de rechtsgeldigheid van de door de Commissie vastgestelde monetaire compenserende bedragen, zoals die tussen 25 juni en 15 augustus 1974 hebben gegolden."

Tijdens de mondelinge behandeling van 29 september 1976 was eiseres in het hoofdgeding vertegenwoordigd door de te Keulen gevestigde advocaat Ehle, de Commissie door haar juridisch adviseur Gilsdorf, als gemachtigde, en de Raad door zijn juridisch adviseur Schloh, als gemachtigde — die verklaard heeft dat de Raad het standpunt der Commissie tot het zijne maakt —;

De Advocaat-Generaal heeft ter terechtzitting van 28 oktober 1976 zijn conclusie genomen;

Ten aanzien van het recht

1 Overwegende dat het Finanzgericht Baden-Württemberg bij beschikking van 3 december 1975, ingekomen op 15 maart 1976, het Hof krachtens artikel 177 van het EEG-Verdrag twee prejudiciële vragen heeft gesteld inzake de uitlegging van artikel 1 van 's Raads verordening (EEG) 974/71 van 12 mei 1971 betreffende bepaalde conjunctuurpolitieke maatregelen welke naar aanleiding van de tijdelijke verruiming van de fluctuatiemarges van de valuta's van sommige Lid-Staten dienen te worden genomen in de landbouwsector (PB 1971, nr. L 106, blz. 1) juncto artikel 1 (met bijlage I, deel 5) van verordening (EEG) 218/74 van de Commissie van 25 januari 1974 houdende vaststelling van de monetaire compenserende bedragen (PB 1974, nr. L 24, blz. 1), zoals gewijzigd bij verordening (EEG) 725/74 van de Commissie van 29 maart 1974 (PB 1974, nr. L 89, blz. 1), alsook inzake de uitlegging van verordening (EEG) 712/74 van de Commissie van 29 maart 1974 houdende toepassingsmodaliteiten voor het correctiebedrag toegepast op magere-melkpoeder gedurende het melkprijsjaar 1974-1975 (PB 1974, nr. L 88, blz. 14);

2 dat deze vragen zijn gerezen in een geding betreffende de berekening van de monetaire compenserende bedragen en het correctiebedrag geldende voor tussen 26 juni en 14 augustus door verzoekster uit Frankrijk in de Bondsrepubliek Duitsland ingevoerde partijen ongesuikerde volle-melkpoeder met een vetgehalte van 9,6 tot 24,5 %;

dat het bevoegde douanekantoor, verweerder in het hoofdgeding, genoemd produkt heeft gebracht onder de onderverdeling 04.02 A II b 2 van het gemeenschappelijk douanetarief en daarover krachtens verordening 725/74 compenserende bedragen heeft geheven naar rato van een basisbedrag van 25,74 DM, verhoogd met 0,91 DM voor ieder extra procent vet per 100 kg eigen gewicht;

dat verzoekster in het hoofdgeding enerzijds betoogt dat deze compenserende bedragen dienen te worden verminderd met een corrigerend bedrag overeenkomende met 2 rekeneenheden per 100 kg, anderzijds dat voor bedoelde compensatie te hoge bedragen zouden zijn aangehouden, aangezien de ontwikkeling van de marktprijs het effect van de revaluatie van de Deutsche Mark ongedaan zou hebben gemaakt;

3 dat het er in de beide eerste vragen van de nationale rechter onderscheidenlijk om gaat of verordening 725/74 in die zin is te verstaan dat de monetaire compenserende bedragen met bedoeld corrigerend bedrag behoren te worden verminderd en of genoemde verordening, gezien het niveau dat voor de compenserende bedragen is aangehouden, niet onverenigbaar is met 's Raads basisverordening 974/71;

De eerste vraag

4 Overwegende dat in 's Raads verordening 804/68 van 27 juni 1968 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector melk en zuivelprodukten (PB 1968, nr. L 148, blz. 13) de jaarlijkse vaststelling is voorzien van een richtprijs voor melk alsmede — ter verwezenlijking van genoemde richtprijs — van interventieprijzen voor bepaalde melkveredelingsprodukten: boter, magere-melkpoeder, Grana Padano kaas en Parmigiano Reggiano kaas;

dat in de bijlage van verordening 1108/68 van 27 juli 1968 houdende uitvoeringsbepalingen voor de openbare opslag van magere-melkpoeder (PB 1968, nr. L 184, blz. 34) het vetgehalte van de magere-melkpoeder die door de interventiebureaus kan worden aangekocht, door de Commissie op ten hoogste 1,5 % is bepaald;

5 Overwegende dat de produkten bij welker invoer uit Lid-Staten en derde landen c.q. uitvoer naar Lid-Staten en derde landen compenserende bedragen kunnen worden geheven c.q. toegekend naar luid van artikel 1, lid 2, van 's Raads verordening 974/71 zijn:

a) „produkten waarvoor in het kader van de gemeenschappelijke ordening der landbouwmarkten in interventiemaatregelen is voorzien",

b) „produkten waarvan de prijs afhankelijk is van die van de sub a) bedoelde produkten ... die ... onder de gemeenschappelijke ordening der markten vallen";

dat met betrekking tot de onder b) genoemde produkten in artikel 2, lid 2, van dezelfde verordening is bepaald dat „de compenserende bedragen gelijk [zijn] aan de invloed die de prijzen van het betrokken produkt ondergaan door de toepassing van het compenserende bedrag op [de] prijzen van het ... produkt waarvan eerstgenoemde prijzen afhankelijk zijn";

6 Overwegende dat in artikel 2 van 's Raads verordening 1188/73 van 8 mei 1973 tot vaststelling van de richtprijs voor melk en van de interventieprijzen voor boter, magere-melkpoeder, Grana Padano- en Parmigiano Reggiano kaas voor het melkprijsjaar 1973-1974 (PB 1973, nr. L 122, blz. 1) op grond van de overweging dat de bijzondere situatie in bepaalde Lid-Staten het niet mogelijk maakt[e] voor magere-melkpoeder een uniforme interventieprijs toe te passen, een corrigerend bedrag van 2 rekeneenheden per 100 kg is vastgesteld, dat in mindering zou worden gebracht op de interventieprijzen waartegen de interventiebureaus van België, Duitsland, Luxemburg en Nederland magere-melkpoeder aankopen — welk corrigerend bedrag voor het betrokken produkt in het handelsverkeer van elk van bedoelde Lid-Staten met de andere Lid-Staten en derde landen zou worden toegepast —;

7 Overwegende dat in 's Raads verordening 663/74 van 28 maart 1974 tot vaststelling van de prijzen voor het melkprijsjaar 1974-1975 (PB 1974, nr. L 85, blz. 52) de richtprijs voor melk opnieuw is verhoogd, terwijl de interventieprijs voor boter in de oorspronkelijke Lid-Staten (zoals die voor het seizoen 1973-1974 was verlaagd) is gehandhaafd en de interventieprijs voor magere-melkpoeder is verhoogd;

8 Overwegende dat volgens de vijfde overweging van de considerans dier verordening „de bijzondere situatie in bepaalde Lid-Staten het momenteel niet mogelijk maakt[e] voor magere-melkpoeder een uniforme interventieprijs toe te passen; dat het derhalve noodzakelijk [was] op die prijs een correctie aan te brengen;

dat volgens de zesde overweging van die considerans om te bereiken dat bovenbedoelde correctie haar weerslag [zou vinden] in de marktprijzen in de

betrokken Lid-Staten zonder evenwel tot concurrentiedistorsies te leiden „de bestaande prijsverschillen in het handelsverkeer van magere-melkpoeder [moesten] worden gecompenseerd";

dat in artikel 3 der verordening dan ook het navolgende is bepaald:

„1. In afwijking van artikel 7, lid 1, van verordening (EEG) nr. 804/68, is de prijs waartegen de interventiebureaus van België, Duitsland, Luxemburg en Nederland magere-melkpoeder kopen, gelijk aan de interventieprijs verminderd met een corrigerend bedrag van 2 rekeneenheden per 100 kilogram.

2. Het in lid 1 bedoelde corrigerende bedrag wordt voor het betrokken produkt toegepast in het handelsverkeer van elk van de in lid 1 genoemde Lid-Staten met de andere Lid-Staten en met derde landen; de Beneluxlanden worden als één Lid-Staat beschouwd.

Daartoe worden de in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid bij invoer geheven bedragen en bij uitvoer toegekende bedragen verminderd met het corrigerende bedrag.

3. De uitvoeringsbepalingen van dit artikel worden vastgesteld volgens de procedure van artikel 30 van verordening (EEG) nr. 804/68."

9 Overwegende dat de Commissie blijkens de derde overweging van de considerans van verordening 712/74 bij vastlegging van de toepassingsmodaliteiten van voormeld artikel de produkten waarvoor het correctiebedrag gold heeft vastgesteld „rekening houdend met de mogelijkheden van verlegging van het handelsverkeer die kunnen optreden met betrekking tot concurrerende produkten" en magere-melkpoeder heeft omschreven als „melk in poeder of in korrels, met een vetgehalte van niet meer dan 3 gewichtspercenten";

dat de niet-vaststelling van een corrigerend bedrag voor melkpoeder met een vetgehalte van meer dan 3 gewichtspercenten dit laatste produkt volgens verzoekster in het hoofdgeding in het nadeel zou brengen en van de Duitse markt zou verdrijven;

dat de Commissie haar bevoegdheden zou hebben misbruikt door op bedoeld produkt niet een corrigerend bedrag van 2 rekeneenheden toe te passen, zoals dat gold voor magere-melkpoeder met een vetgehalte van niet meer dan 3 %;

10 dat zij aldus artikel 3 van verordening 663/73 zou hebben geschonden, volgens hetwelk zij voor andere produkten dan magere-melkpoeder corrigerende bedragen mocht vaststellen;

Overwegende dat artikel 3, lid 1, van genoemde verordening alleen met betrekking tot magere-melkpoeder een afwijking van artikel 7, lid 1, van 's Raads verordening 804/68 inhoudt;

dat noch in 's Raads verordening 663/74 noch in de voor het voorafgegane melkprijsjaar vastgestelde verordening 1188/73 een omschrijving van het begrip „magere-melkpoeder" wordt gegeven;

dat de Raad blijkens de vijfde en zesde overweging van de considerans dier verordening alleen voor magere-melkpoeder een correctie heeft voorzien, zodat de Commissie niet bevoegd was zodanige correctie op andere melkveredelingsprodukten toe te passen;

dat de Commissie stelt dat zij, in haar uitvoeringsverordening 712/74 voor de vaststelling van het corrigerend bedrag voor magere-melkpoeder niet het in de omschrijving van bedoeld produkt genoemde vetgehalte van 1,5 % aanhoudend, iedere mogelijkheid tot ontduiking van artikel 3 van verordening 663/74 heeft willen voorkomen;

dat de definitie van magere-melkpoeder welke in de bijlage van verordening 1108/68 te vinden is, is opgesteld met het oog op de verwezenlijking van een ander doel dan de heffing en de toekenning van monetaire compenserende bedragen, zodat de Commissie de grenzen harer discretionaire bevoegdheid niet heeft overschreden door het maximumvetgehalte van magere-melkpoeder op 3 % te stellen;

De tweede vraag

11 Overwegende dat verzoekster in het hoofdgeding anderzijds stelt dat artikel 40, lid 3, van het EEG-Verdrag alle discriminatie verbiedt, zodat noch de Commissie noch de Raad in hunne verordeningen tussen de verschillende produkten mochten onderscheiden — en een bepaald produkt ten opzichte van concurrerende produkten in het nadeel brengen — en dat het stelsel van de monetaire compenserende bedragen, voor zover daarin voor volle-melkpoeder niet het voor magere-melkpoeder geldende corrigerend bedrag wordt aangehouden, niet rechtsgeldig zou zijn;

12 Overwegende dat aangezien het in 's Raads verordening 974/71 ingevoerde stelsel van monetaire compenserende bedragen bedoeld was om een ontwrichting van het interventiemechanisme als gevolg van een verruiming van

de fluctuatiemarges van bepaalde valuta's ten opzichte van de werkelijke pariteiten te voorkomen, de Commissie, toen zij in verordening 725/74 de monetaire compenserende bedragen wijzigde ten einde rekening te houden met de gewijzigde wisselkoersen, niet de bevoegdheid had om ter voorkoming van iedere mogelijkheid dat deze produkten in het nadeel zouden geraken bij de produkten waarvoor de Raad het corrigerende bedrag had vastgesteld, de monetaire compenserende bedragen voor de betrokken produkten te stellen op een lager percentage dan anders zou hebben gegolden;

dat anderzijds het feit dat de Raad het nodig had geoordeeld om, op grond van uitzonderlijke omstandigheden in bepaalde landen, een verlaagde interventieprijs voor magere-melkpoeder vast te stellen, niet tot gevolg had dat het voor andere melkveredelingsprodukten geldende stelsel van monetaire compenserende bedragen eveneens moest worden gewijzigd — ten einde aldus iedere mogelijkheid dat andere melkveredelingsprodukten in het nadeel zouden geraken, af te snijden —;

13 Overwegende dat derhalve op de eerste vraag dient te worden geantwoord dat artikel 1 van verordening (EEG) 974/71 juncto artikel 1 van verordening (EEG) 218/74, bijlage I, deel 5 — in de redaktie van verordening (EEG) 725/74 —, geldende voor melkpoeder in de zin van tarief nr. 04.02 A II b 2 van het gemeenschappelijk douanetarief, in die zin zijn te verstaan dat daarin geen verlaging van het monetaire compenserende bedrag met 2 rekeneenheden of minder wordt toegestaan wanneer het vetgehalte 3 % te boven gaat;

14 dat op de tweede vraag dient te worden geantwoord dat bij onderzoek naar die vraag niet is gebleken van feiten of omstandigheden welke aan de rechtsgeldigheid van verordening 725/74 afbreuk kunnen doen;

Ten aanzien van de kosten

15 Overwegende dat de kosten, door de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening harer opmerkingen bij het Hof gemaakt, niet voor vergoeding in aanmerking komen;

dat de procedure ten aanzien van partijen in het hoofdgeding als een in het geding voor de nationale rechter gerezen incident is te beschouwen, zodat deze laatste over de kosten heeft te beslissen;

HET HOF VAN JUSTITIE,

uitspraak doende op de vragen, door het Finanzgericht Baden-Württemberg bij beschikking van 3 december 1975 gesteld, verklaart voor recht:

1. **Artikel 1 van verordening (EEG) 974/71 juncto artikel 1 van verordening (EEG) 218/74, bijlage I, deel 5 — in de redaktie van verordening (EEG) 725/74 —, geldende voor melkpoeder in de zin van tarief-nr. 04.02 A II b 2 van het gemeenschappelijk douanetarief, zijn in die zin te verstaan dat daarin geen verlaging van het monetaire compenserende bedrag met 2 rekeneenheden of minder wordt toegestaan wanneer het vetgehalte 3 % te boven gaat.**

2. **Bij onderzoek naar de tweede vraag is niet gebleken van feiten of omstandigheden welke aan de rechtsgeldigheid van verordening 725/74 afbreuk kunnen doen.**

Kutscher Donner Pescatore

Mertens de Wilmars Sørensen Mackenzie Stuart O'Keeffe

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op drieëntwintig november negentienhonderdzesenzeventig.

De Griffier

A. Van Houtte

De President

H. Kutscher

CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL J.-P. WARNER VAN 28 OKTOBER 1976 [1]

Mijne heren,

In deze zaak heeft het Finanzgericht Baden-Württemberg U om een prejudiciële beslissing verzocht. Eiseres in het hoofdgeding is de firma Milac GmbH die zichzelf groothandelaar en exporteur noemt, verweerder is het Hauptzollamt Freiburg.

In het tijdvak van 26 juni tot 14 augustus 1974 importeerde de firma Milac vier partijen ongesuikerde volle-melkpoeder — met een vetgehalte van 9,6 tot 24,4

1 — Vertaald uit het Engels.